

ด้านการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

ชื่อ นายลบ จิโน

สถานที่ตั้ง บ้านใหม่ปางเต็ม เลขที่ ๑๖ หมู่ ๑ ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

สาระสำคัญ

นายลบ จิโน เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้และชำนาญในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพร เป็นหมอดินอาสาประจำตำบลบ้านกาด และเป็นวิทยากรประจำจุดสาธิตด้านดินและปุ๋ยของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านกาด

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมอดิน “หม่มดิน เลี้ยงดิน ให้นดินเลี้ยงพืช”

การเกษตรที่ไม่ทำลายธรรมชาติ ไม่ทำลายดิน ไม่ใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อดิน และให้ความสำคัญกับการปรับปรุงดิน เป็นหัวใจสำคัญที่จะรักษาดินเอาไว้ได้ การ “หม่มดิน” หรือ “คลุมดิน” โดยใช้ฟาง เศษหญ้า หรือใบไม้ที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ และใส่อาหารให้แกดิน ด้วยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพลงไป เพื่อให้อาหารแกดิน แล้วดินจะปล่อยธาตุอาหารให้พืช โดยกระบวนการย่อยสลายของจุลินทรีย์เรียกหลักการนี้ว่า “เลี้ยงดิน ให้นดินเลี้ยงพืช” การปฏิบัติเช่นนี้ จะทำให้ดินกลับมามีชีวิต เป็นการ “คืนชีวิตให้แผ่นดิน”

ประโยชน์ของการหม่มดิน เป็นที่อยู่อาศัยของจุลินทรีย์ เป็นอาหารให้สัตว์หน้าดิน เช่น ไส้เดือน กิ้งกือ ฯลฯ ซึ่งช่วยพรวนดิน และถ่ายมูลเป็นปุ๋ยให้พืช เก็บรักษาความชื้นเมื่อย่อยสลายจะกลายเป็นฮิวมัส ซึ่งเป็นปุ๋ยให้กับพืช

วิธีการหม่มดิน

- หม่มดินด้วยฟาง เศษหญ้า หรือใบไม้ รอบโคนต้นไม้ประเภทไม้ยืนต้น โดยเว้นให้ห่างจากโคนต้นไม้ ๑ คืบ หม่มหนา ๑ คืบ-๑ ฟุต ทำเป็นวงเหมือนโดนัท โรยด้วยปุ๋ยคอก (มูลสัตว์) บาง ๆ และรดด้วยน้ำหมักชีวภาพผสมน้ำเจือจาง อัตราส่วน ๑ : ๕๐-๑๐๐

- หม่มดินในที่ดินผืนใหม่ที่เพิ่งขุดปรับพื้นที่ หรือดินที่เสื่อมสภาพ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของดินก่อนเริ่มการเพาะปลูก ด้วยการหม่มฟาง เศษหญ้า หรือใบไม้ ให้น้ำอย่างน้อย ๑ ฟุต ทั้งแปลง โรยด้วยปุ๋ยคอก แล้วรดรดด้วยน้ำหมักชีวภาพผสมน้ำเข้มข้น อัตราส่วน ๑ : ๑๐

โดยวิธีนี้ เป็นการระเบิดดินที่แห้งแข็ง ให้มีความชุ่มชื้น (ฟางหม่มคลุมดินเพื่อลดการระเหยของน้ำในดิน ปุ๋ยคอกที่ใส่เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ น้ำหมักทำหน้าที่ย่อยสลายทั้งปุ๋ยและฟาง ให้กลายเป็นอินทรีย์วัตถุได้เร็วขึ้น) ซึ่งวิธีนี้อาจต้องใช้เวลา ๓ เดือนขึ้นไป โดยยังไม่ควรปลูกพืชใด ๆ เพราะน้ำหมักที่เข้มข้นอาจทำให้ต้นไม้ตายได้